

№ 24

دېكوراچىسىت

۱۰ نچى سەنە دوامى

اورنبورغده هفته بىر ياغه ايللى نىسخە نىشرا اولنور دىنى عادى ادبى و سياسى ژورنالدر
عدد ۲۲ ۱۹۱۶ سنە ميلاديه ايون ۱۰ جمعه ۱۳۳۴ سنە هجره شعبان ۲۱

№ 22.—Религиозн. литературн. политич. еженед. журналъ —№ 22.

„Динъ ва Магичетъ“ Оренбургъ.

اعلانات لر

طارغوۋى دوم

ظريف حبيب اللين اوغللى ايله وسرکاسى

اورنبورغده، قزانده هم پيتر اپاولده.
اوپتاۋى روزنيچنى سوداىز چيىتك، كاوش هم كله پوش ايله، تورلى فابريكنىڭ ريزينوۋى كالوشارى
پيتروغراد هم مسكاونىڭ برنچى فابريكارىنىڭ اشى اينىك، شيبليت، باتينىكه هم توفليارى
وهر تورلى بولغه مخصوص نرسه لر ايله.
اشلىگان اشلىز منىڭ نىقبىس لگينه هم تازا اغينه پارىز و يستاقىگه سنده بىر لگان على نشان هم آلتون مېتاللىز من بارە
Торговаго Дома Зарифъ Хабибуллинъ съ С-ми и к-о Оренбургъ.

اورنبورغده اشلىق بازارنده بهاء الدين على اكبر اوغلى بايزيدنىڭ

چايخانه هم نوميرلر

كىلوچى مسافر افنديار اوچون نوميرلرىز شىهرنىڭ اورتا
لوتىغايلى هم ياقن، بهارى ده قيمت توغلى چاي زاللىرىز هم بار
لكتويىق بلە ياقترتلار. ياقتى هم قورى بولوب ياخشى تويىد
بىرلە، آشخانه بىزدە هر تورلى اشلىر حاضرلەنە. كىلوچى عزتلى مسافىرلىرىز
وشانىوب:
كامل احترام ايله: بهاء الدين بايزيدنى
Оренбургъ, Хлебная площадь, Номера Баязитова. آدریس:

عبدالقيوم سىد داشقى

سودامىز عاسىيىنىڭ دوورده ۶۳ نچى نومورده اسكلادرمىز ۵۰ - ۵۱ نچى نومورلردە
سكلادرە هر وقت تورلى بوشلر كىيىگان اورىڭ و چىكلوك لىر بولوب توره توره مېنىڭدىن بولاب تولىد
زايباس ايلان ساتاىز وقتدە جون جباغه ايلان دە سودامىز بولا.
هوتمە بەشورمىز نىڭ اتقانت نېمە بشورىق بېوزە نىزىن اوتمىز.

ديانت اهلی اوچون

خلفزده بيلگارو، اعتقاد اهل السنة والجماعت مذهبده مخالف حرکات لور طور باشلانغانده، شول بولده بولغان لرغه شفا اولاروق هدايت طابسونلر اوچون ترتيب ايدلنگن ردالان لاييون ياخود الاقتصاد رساله سيگر جزئي صائيله . بهاسي بارلغى - ۷۵ تين .

غير مسلم نك ذبيعه سنى آشاو درست، زنار بديله و يارى، فلسفه مهوسى (قارا اسلابه) كيوده ضرر يوق ديب چخارلغان اوچ مسئله كئناينه شرعى و فقهى دليللرله يازلغان اوچ مسئله گه رديه كئناي صائيله بهاسي - ۲۰ تين .

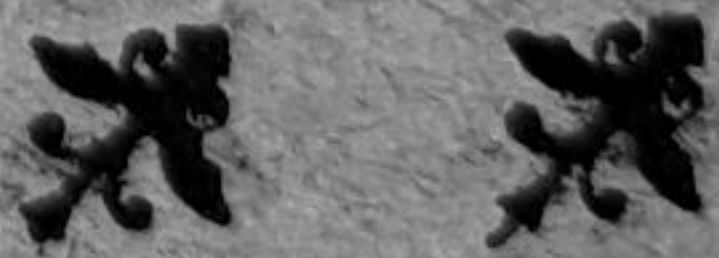
جهور علمانك شهادتيله اعتقاد و قواعد اسلاميه گه مخالف طرزده يازلغان و خليفه آراتينه طارالغان «فلسفه عبادت» كئنايلرينه رديه رساله سى اولان فلسفه عبادت گه رديه كئناي صائيله بهاسي - ۲۰ تين .

دين و اعتقاد حقلونده و باشقه اعمال اسلاميه گه دائر مسئله لرده غير مسلم لر يازلغان مفاظرهده خصصى قضاعت ايندررلك صورتده تورلي بعث لر و جوابلر ايله يازلغان هدى رساله سى و اعلام الحق كئنايلرى صائيله، بهالرى اولگيسى ۴۰ تين، ۲ نهچيسى - ۳۰ تين .

روسيدنك مشهور و مقتدر علمالرى طرفندن موسى بيگى نك تاريخ اديانينه يازلغان رديلردن نجات عموميه، موسى اعتقادينه، تاريخ ادياننه رديلر، بارلغى اوچ جز اولوب بهالرى اولگى ايكيسى - ۱۵ تين، صولقيسى - ۳۰ تين .

اصول جديده اربابن كلا ديورلك تنقيد ايتكان جديدلره هديه رساله سى صائيله، حق - ۵ تين هر وقت غه وهر اورنغه يازارلق و عمل گه قولايلى اولارق ترتيب ايدلنگان قويم دايم كئناي علاوه سيله صائيله، علاوه سيله ساعت تورلاب وقت بلب بوله، حق - ۱۴ تين .

ياگالتق باشلانغان بيرلى اخلاق و عملرده كورلنگان غير مشروع فعللرن تنقيد بولغى و شرعى طرزده يازيلغان وزن و قافيه گه رعابه ايله ترتيب ايدلنگان ترقى شعرى صائيله بويكتاب باشنده اولان «عندليب» شعرى اهل علم نظرده خصوصى صورتده تقرر بولرله شهرت طابقان بر رساله، حق بويجه مصارفيله - ۱۲ تين .

كوبلن آوچى غه اسكيدكه باصاله، بر قدر زاهدانكه ايلان نالور كوندريله

آدرس: "Дниъ на Магичесъ", Оренбургъ, Контора шурд.

اورنبورغ
وباشقه شهرلرگه
بلا تفریق

سنه لك بهاسی ۵ صوم ۵۰ تین
يارم سنه لگی ۳
اوچ آیلیگی ۱ ۵۰

اورنبورغ ژورنال
« دین و معیشت »

تیلیفون نومر ۲۸۶

بره ملام ۱۵ تین

A. T. S. B. R. N. K.
MORROZI QI
PUBLIKA KO
MORROZI
MORROZI
MORROZI
MORROZI

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلات و مساجد يذکر فیها اسم الله
كثیرا و لينصرن الله من ينصره ان الله لقوی عزیز
زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه

دیگر حقیقت

۱۰ نچی سنه دوامی

هفته ده بر دفعه یلغه ایالی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

ییارلگان یازولری
اوزگارنورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
یازولرکیرو قایتارلاماز.
مارقه سز خطلر قبول
ایدلمی آدرس آله اشتروغه
۳۰ تین آنور.
آدریسنی آچق
یازولری اوتله.
آدریسسز مقاله لار
درج ایدلاماز.

بره ملام ۱۵ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شاگردلرگه بلا تفریق یلغه ۵ صوم

مشایعه

الشیخ محمد مراد الهمکی جنابلرینک «مشایعه حزب
الرحمن و مدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی ننگ
۱، ۲، ۳، نچی جزئاری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میداننه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومیتی نظریه
لرینه ردیه اولو املیله تالیف ایدلوب هرکم آنگلارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله برلن اعتقاددی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نه دن عبارت ایدکنی آنگلاوده
گوکلی تردده اولان تۇرکی طانیغان کشیلره بورساله نی
بور نسخه اویلرنده توتو لازمدر.
بهالری هر جزئی ۱۵ شہره، پوچته ایله ۱۷ شہره.

آراقی جقمده

هلاکت که قارشی. (برنچی آدوم) مندرجاتی:
خمر حرام بولماس بورون عربلر ننگ حالی و صحابه لر، پیغمبر-
مزننگ ایسرکلره قیلورغه قوشقان معاملہ سی، خمر اچوچی ننگ عبادت
وتوبہ سی، حلال دیب اچوچی گه مترتب بولغان حکم شرعی،
مسلمانلر آراسنده خمر ماتو، آراقی ایلان فایدنلر، آراقی ماتوچی غه
حضرت عمر ننگ ایتمکان سوزی، اچکوچیننگ قیامتده غنی حالی، حضرت
عثمان ننگ آراقی حقدنه سویله گان خطبه سی، اچوچی مسلمان لر ننگ حالی
عایله و خاتونلری، ایسرک ننگ طلاق فقرووی و آنگا تکلیف ایدلگان
شرعی حکملر، خمر اچوچی گه صحابه لر ننگ قز بیرماواوی ایسرک ننگ
کفر سوز لرینه شریعت نظری، اچوچسرننگ ۱۰ توری بلابلن مبتلا بولولری
مدنی تلی خلق آراسنده اچوچی لر، قیلخان معاملہ لر و آنلر ننگ شاهدان
قیله آله اولری و غیر لر... بهاسی ۷ پوچته ایان ۹

صحیفه
الرحمن

t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فهرست

مسئله

بانکی معاملہ سی حقدنه فتوا

استفسار

سلطانایغه مفتی تشریفی

تورلی خبرلر.

صوفش خبرلری

اورنبورغ خبرلری

ایکنچی مرتبه ا کمال ایتلوب باصلدی

اگرده اول مالئک ايراسى معلوم بولماسه ياخود اول مال كشى حقى بولماينچه بشقه تورلى حرام طريق ايله جينانغان بولسه اول مالنى فقر اغه تصدق قيلورغه تيوشلى بولادر.

(وفى الفصول العلاميه لولم يقدر على الاداء لفقره اولنسيان اولعدم قدرته قال شداد والناطفى رحمهما الله تعالى لايؤخذ به فى الاخرة اذا كان الدين ثمن متاع او قرضاً ان كان غصبها يؤخذ به فى الاخرة وان نسي غصبه وان علم الوارث دين مورثه والدين غصب او غيره فعليه ان يقضيه من التركة وان لم يقض فهو مؤخذ به فى الاخرة وان لم يجد المديون ولا وارثه صاحب الدين ولا وارثه فتصدق المديون او وارثه عن الدين برى فى الاخرة) ردالمختار مطلب فيمن عليه ديون ومظالم جهل اربابها

يعنى فصول علاميه اسملى كتابده ايتنه: بر او فقير لگندن يا كه بورچنى اونوتقانلقدن يا كه بورچنى تولر كه قدرتى بوقلقدن بورچنى تولى آماسه شدادهم ناطقى اسملى عالمر ايتلر: اول كشى نك بورچى بورچقه آغان طاوار آچمى بولسه ده قرضغه آغان آچمى بولسه ده اول كشى قيامتده توتقون بولماس ديلر.

اگرده اول كشى نك بورچى بر اودن رخصت سز ياكه طالب آغان آچم بولسه اول كشى رخصت سز يا كه طالب آغان اونوتقانلقدن بيرمى اولوب كيتسه ده اول كشى قيامتده توتقون بولدر. اگرده وارث

مفضل سيد اشق طرفندن سؤال

۱ نچى سؤال آتادن بالاغه مال قانسه حالبو كه مال شبهه لى (با كشى حقى يا باشقه چه حرام نرسه لاردان جبولغان) شول مذكور مال بالاغه قالغان تقديرده بالاغه شول حلال بولامى؟

۲ نچى سؤال شول آتاسندن قالغان مال نك شبهه لى ايكانون بالاسى بله شول مال ايله البته سودا ايتنه فائده سى حلال بولوب سرمايه سى حرامى نكله هر ايكوسى باچراق بولامى؟

۳ نچى سؤال: شول مالئك قايسى قسمندن زكات بيرور فائده سندنمى؟ ياخود هر ايكاوندمى؟

۴ نچى سؤال بكالى كيبت لرده كارته هم آنكر بيطى كارتوچكه لاردن پاصخر اژديستوژ اغه مخصوص سوزلر يازلغان كارتوچكه لار روسلر نك مويتلارينه تاغاتورغان جيز كيسه كلرى بعض كيبتلرده ساتولادر مونلاردان كبلگان فائده حلال بولامى؟

۵ نچى سؤال روسلر نك كالباصالارى برلن ساتو ايتو هم پيژا برلان سودا ايتو درستى؟ شونلارغه آچق صورتك جواب بير مكئزنى ملت نامنه رجاء ايدهرز.

اداره:

۱ نچى سؤالئك جوابى: كشى حقى بولغان مالنى، ايراسى معلوم بولسه هم حياتده بولسه اوزينه، وفات ايتكان بولسه وارثلارينه فايتاروب بيرور واجيدر.

بولغان كشى، اوزينه ميراث مال قالدروب اولگان كشىنىڭ بىر اوگە بىر دېڭ بۇرچى بارلىغىن بىلسە اول بۇرچ غصب طر يقيله بولسە دە باشقە يول بىر ان بولسە دە قىر كە دن اول بۇرچنى اوتە و لازمدر. اگر بۇرچنى توله ماسە اول وارث قىامت كۈنندە توتقون بولور. اگر بۇرچلى كشى ياكە آنڭ وارثى بۇرچ اياسىن ياكە بۇرچ اياسىنىڭ وارثىنى طابا آلاماسە شول بۇرچنى قدر آقچەنى فقر اغە صدقە قىلسە آخر تده بۇرچىدىن قوتىلور دىمكدىر.

اوشبو عبارە گە قاراغاندە ميراث قە قالغان مال، كشى حقى و باشقە حرام يول بىر ان جىنالغان مال بولسە اول مال وارثكە حلال بولمى بلكە اول خبيث مال بولەدر. اگر دە وارث اول مالنىڭ شولاي ايكانىنى بىلسە وارثكە اول مالنى اياسىنە قايتاروب بىرو ياكە مال اياسىنىڭ وارثىنە قايتاروب بىرو واجب بولەدر. آلا رنى طابا آلاماسە هم طابا آودن اميد كىسسە اول مالنى فقر اغە صدقە قىلو تيوشلى بولەدر. بو حكم ميراث قالغان مالنىڭ بار دە خبيث بولغان صور تە يعنى ميراث قالدروبىنىڭ هيچ بىر حلال مالى بولمغان صور تەدر.

اگر دە ميراث قالدروبى كشى نڭ ميراث قالدراغان مالى ايچندە اوزىنىڭ حلال ماليدە بولسە، خبيث ماللىر شوڭا آرا لاشوبقنە كىتىكان بولسە هم آنڭ مقدارى وارثكە معلوم بولماسە ميراث قالغان مالنىڭ بار ندە وارثكە حرام دىب بولمى. چونكە حرام بولور غە دليل قطعى بىر ان ثابت بولغان نرسە بولور غە كرك. بو مسئلەدە آڭا دليل قطعى يوق. شولاي بولغاچ اول مال وارث بولغان كشىگە قاراغاندە شىبهلى مال بولوب قالادىر. ايندى شىبهلى مالدىن صاقلانو تيوشلى بولسە دە ميراثقە قالغان مالنىڭ بار ندە صدقە قىلوب بىتروگە وارثىنى مجبور دىب دە ايتوب بولمىددر.

(ليس زماننا زمان الشبهات فعلى المسلم ان يتقى الحرام المعايين) قاضىخان و خلاصه الفتاوى يعنى بىزنىڭ زمانىمىز شىبهە دن صاقلانودن اوزوب بارا مسلمان كشىگە حاضر گى زماندە حراملىقى اوزينه قطعاً معلوم بولغان مالدىن صاقلانو واجب دىمكدىر.

بو مسئلەنى صور اوچى كشى اوزى شىوندان بىر ميراث بىر لن مبتلا بولغان كشى بولسە اوزى اول مالدىن قوتىر لاسى كىلگانلىكدىن صور اغان بولسە بو بىك بىخىشى اشدر. اول كشى اوزينه ميراث بولوب قالغان مالنىڭ نى مقدارىن حرام دىب اويلاسه شول مقدارنى اياسىنە بىرور گە ياكە اياسىن طابا آلاماسە صدقە قىلوب بىرور گە بىك اختيارلىدر. اما باشقە بىر اولر نڭ حالى تىكشروب كشى ايچون مسئل صور او كشى عىبن از لەو بولوب اخلاق ذمىبە دن صانالادىر. ۲ نچى سوؤالنىڭ جوابى: اولگى سوؤالنىڭ جوابىدىن بىك بىخىشى آڭلانادر. يعنى بالائاسىندىن قالغان مالنىڭ بار ندە قطعاً حرام دىب بىلسە اول مال بالاغە حلال بولمى. اگر دە بار ندە قطعاً حرام دىب بىلمىسە اول مال شىبهلى مال بولە. شىبهلى مالدىن قوتىلونى تىلەسە بىك بىخىشى. اول وقت قطعاً حرام دىب بىلگان مقدارىن صدقە قىلوب قوتىلە هم آناسندە گناهدىن قوتقارا.

اما بالا آناسىنىڭ مالنى قطعاً حرام دىب بىلوبى شونڭ ايله سودا ايتسە آنڭ سرمايه سىدە فائىدىيە خبيث بولەدر. آندىن ممكن قدر قوتىلو تيوشلىددر. ۳ نچى سوؤالنىڭ جوابى: ميراث طر يقيله مالنى بولغان مالنىڭ بار سىنىڭ دە حرام ايدىكنى بىلگان وارثكە اول مالنىڭ اوزىندە آنڭ فائىدە سىندىدە زكوة بىرو واجب توگلدىر چونكە آلا ر بار دە واجب التصدق بولغان مالدىر. (لو كان الغنيث نصاباً لالتزمه الزكاة لان الكل واجب التصديق عليه فلا يفيد

ايجاب التصدق ببعضه) درالمختار باب زكوة الغنم
يعنى حلال بولماغان مال نصابقه تولسهده آندن زكوة
واجب توگلدرد. چونكه اول مالنك بارسیده تصديق
واجب بولغان مالدر. بناء عليه آنك قردن بسر
اولوشنده گنه تصدق واجب ايتو فائده سر ديمكدر .
۴ نچى سوآلنك جوابى : بولارنى ساتونك كراهتنك
شبهه يوقدر. اما حرام ديب ايتوگه دليل شرعى
طابا آلاميز. چونكه حرام بولورغه حراملى دليل
قطعى برلن ثابت بولورغه كرك. بولار حقنده دليل
قطعى نك بزگه اوچراغانى يوقدر. درست بعض
حضرتلر مز آلارنى (جيز كيساكارن) ساتو مطلق
حرام ديب فتوالارده بازديلر. لكن آلارنك دليل
لرينه كوكل طولوب يتكلى يوق. بو مسئله كوپ
يللردنبرلى اختلافلى صورتده يازيلوب كبله. آلارنى
ساتونك مكروه تحريمى بولووى ده چن مسلمان
كشيكه آندن شافلانوغه دليل بولا آلدرد.

۵ نچى سوآلنك جوابى : مسلمان كشيكه آنداين
نرسهلرنى اوز قوليله ساتو درست توگلدرد. اما بر
غير مسلم كشينى وكبل قلوب ساتدرسه درستدر.

بانكى معاملەسى حقنده فتوا

بوكونلرده تاشكند شهرنده نشر ايتوله طورغان
«تركستان ولايتى نك گزيتى» اسمنك گى گزيتك بانكى
معاملەسى حقنده (بانكىلردن ربا بورچقه آفچه آونك
درستلكى حقنده) تاشكند علماءسندن بر ايكى كمسه
طرفندن يازلغان بر عجيب فتوا نامه كورندى. بيك

آچق بولماغان عبارتار ايله يازلغان هم آخرنده
مشهور و معتبر فقه كتابلرينك اسملرى يازلغان اوشبو
فتوا نامه نك بعض كمسهلرنى خطاغه توشرو وصاتاء
شدر و احتمالى بيك قريب بولغانلقدن بسو فتوا
طوغر يسنده آكلاتوب يازو توشلى طابولدى بونك
اولى استفتاء صورتده ترتيب ايتولوب آخرنده شول
سوآلغه مطابق بولاش شرها جائز ديب جواب بېرد.
لنگان هم اشباه والنظائر ككى برنچه معتبر فقه
كتابلرينك اسملرى يازلغان سوگندن تاشكند علماء
سندن ايكى ذاتنك امضالرى ايله تاء كيد ايتولگان لكن
بو مسئلهگه دليل بولورلىق عبارتلر مذكور كتابلرنك
قايسى بابنده، قايسى اورنده ايكانى ذكر ايتولماگان
وهيچ بر روايت يازلمايچه فقط كتاب اسملرن ايتو
ايله اکتفاء ايتولگان احتمال بعضى بر يازو طانى
تورغان جاهللىر شول كتاب اسملرن كورو ايله بو
فتواغه اعتماد قیلورلر بانكى معاملەسى شریعتده جائز
ایکان تاشكند علماءسى فتوا بېرگانلر ديورلر حالبوكه
بو فتوا نامهنى دقتلاب اوقوغان كمسهگه معاومدر
مونداغى يازلغان نرسه سوداگرلر ايله بانكىلر
آراسنده بولغان معاملەگه هيچده طوغرى كېلمى بو
فتوا نامهده بوتونلاى باشقه بر معاملە نك درستلكى
ايله فتوا بېرلگان چونكه بونك اوآنده حاضرگى زمانك
سوداگرلر بانكىگه ويكسل كاغدن رهن قويوب
شونك مقابلينه بانكىدن شرطسز بورچ آلار سوگندن
بورچنى تولاگان وقتده شول ويكسل كاغدن صافلاب
تورغان اوچون اوز حسن رضالرى ايله بانكىگه
بر مقدار آفچه آرتدرب توليلار بونلرنك اوشبو
معاملەلرى اسلام شریعتنده جائز بولامى بوقهى
مضهوننده سوآل ايتولگانده شول سوآلگه قارشى
جائز بولا ديب جواب بېرلگان حالبوكم بانكىدن
بورچ آلوجى ويكسل كاغدن رهن قويوب آلەى بلگه

ۋيكسل كاغدىن بورچ آلغانلىقىنى سىند ايتوب بېرە ھەم بانكىدىن بورچ شرط سز آلونەى بلكە بىر معلوم مقدار پروسىنت بېرە شرطى ايله گنە آلونا اول شرط بانكىنىڭ اوصطافىنى يازغان بولابورچ آلۇچى كەسە البتە شول شرطنى قبول ايتكان و بىرچنى ربا بېرە شرطى ايله آلغان بولسا اول شرطنى ھەر دفعە دە تل ايل ذكر ايتولازم توگل شونىڭ اوچون بانكىدىن آلغان بورچنى شرط سز بورچ دىب بولمى اوشانداق بانكى نىڭ پروسىنت آلوى ۋيكسل كاغدىن صافلاغان اوچون اجرە ايتوب توگل بلكە طوغرى بورچ پروسىنتى دىب آلا ۋيكسل كاغدىن بانكى اوز فائىسى اوچون صاقلى آنىڭ اوچون ھېچ اجرە بېرەمى شونىڭ اوچون بو فتوا نامەدە يازغان نرسە حاضرگى زماندەغى بانكىلەر معاملە سېنە ھېچدە طوغرى كېلمى. تركستان ولايتىدە ربا خورلر آراسىدە متعارف بىر حيلە بار: ربا ايله بورچ آلۇچى كشى ربا خورغە صاقلارغە دىب بىر كىتاب بېرە شول كىتابنىڭ اجرە محافظەسى اوچون ھەر آيغە فلان مبلغ پول بېرورگە بولدم دىب كىتابنىڭ بىر طرفىنە يازوب قول قويا اوز ربالرن شونىڭ ايله شىرىعتكە طوغرى كېتورما كچى بولالرمندكور فتوانى بېرورچىلردە بانكى معاملە سىن شونىڭ كىبى حيلە ايله درست لاما كچى بولغانلر. لىكن بانكى معاملە سىنك اول حيلە ھېچدە طوغرى كېلمى. بو افندىلر آشغوب فتوا بېرودن الكارى بانكىدىن بورچ آلونى كىفېتىكە؟ بولوون، بانكى معاملە سى نچوك؟ ايكانن بىخشىلاب صوراشورغە و بىلورگە تېوش ايدى. بو مسئله زور و بىك مھم مسئله در بو حقدە آشغوب فتوا يازولر معقول توگل ربانىڭ حرمتى صـ رىح نص قطعى ايله ثابت بولغانلىقدىن آڭا قارشى ضعيف قوراللر ايله چغوب اوز عقللرمىن حكىمى ايله توجىيە و تائويل قىلوب ماطاشو زور اجتراعدىر بلكە موندابىن فتوالر ايله

(اجراً كم على النار اجراً كم على الفتيا) حديث شريفينه مصداق بولودە شېھە سزدر اوشانداق بو مسئله دە دار حر بلكنى وجە جواز قىلودە بىك موافق بولماس تاشكند كىبى بېرلرنى دار حرب دىب ايتو چىتىن بولور والله تعالى اعلم.

ملا صادق ايمانقولى.

استفسار

معلوماتنىڭ ايكىنچى دفترىدە وظيفە نام مقاله نىڭ ايهسى اونىنچى صحيفە سىندە عامى سالفەمىزنىڭ خالقلرى بولغان حضرتلرمىز اوز موقعلارنىدە بولوب ساق - لارى بولمىدە ثبات و متانت ايله اوز ملتلىرىنە جدى خدمت ايتەلرمى مونه بىر شوشى موضوعدە انشاءالله تعالى كېلەچك مقاله مزىدە اوز عقيدىم اقتضاسىنچە وظيفە منى ايفلا ايتىمك اميدىدە انھى. حجة الحكيم افندىنىڭ مرادى معلومات دفترىدە درج قىلنەسى ايله قىدىملار ماسلىكىدە بولغان سلف بولورغە تېوشلى ايدى لىكن اطىبات سابقە و لاحقەلارنىڭ قاراغاندە جدىلار سلفى مرادبولونى اقتضاسى اقربدور. جدىدىنىڭ ابتدا ظهورى ندىن باشلاپ اوشبو اياملارغەچە آلاردىن اوچ تورلى سلفى مەروپىر لىقە مجردە ايله اجتهاد ادعائى ايله مېنلى بولغانلرى بىزگە سلفى كىتاب سنت بىزگە قرآن حديث كافي در دىب ايتوچى لىرىنە توشىچىنىڭ اوچىنچى دفترىدە وجوه الوقوف على المراد ايله قراننىڭ حديثنىڭ معنالرنى وھم دە قرآن حديث كافي بولونى اثبات اوزى اصـ ول قىدىمەگە رجوع كىزنىڭ وجوبىنى

اقتضا قبلادر ديب بازغان برهان لرمز شول فرقه لار -
 ينه ايدى. شوشى فرقه اولى نك رئيس و امام لار ندين
 متوفى عنها زوجها اوزينك هو ايجارى ايچون اورامغه
 خروجى صحيح مو ديب سوال بولغاچ طوقطه قرآندين
 قارىم ديب قارى، قارى سرگردان بولوب آخر نده
 اول مسئله قرآنده كورنمهدى ديگان ايكنچى فرقهسى
 بزلر كه سلف اصحاب كرام در اصحاب وقتنده منطق
 كلام يوق ايدى اصحاب كرام فقط قرآن حديث شريف
 ايله گنه مشغول بولديلر هم بو طريقه اصحاب ده سهو -
 لته حفظ صحت ده حاصل بولادر ديگان سوزلرينه
 مغرورانه اكثر جهله و حكمة اصول قديمه دن بي خبر لر
 وكوب مخدوم لرده طريق قديم غايت ده صعوبتده دافع
 صحت بزلر كه پير مز طريق نك عهد سندين چغو امكانى
 يوق ديو مجرد خادم ملت و محبت ملت و ملت پرور
 بولوب ورطه تنزل كه توشوب منزل طبيعت ده بر
 قرار بولوب فالديلر انالله وانا اليه راجعون. اوچنچى
 فرقه لارى صاحب شورا امثالى در آلاشونده سلفى
 واصل ابن عطاء جاحظ لرامثالى مارقيه قديمه لردر. بو
 اوچ فرقه نك حاصلى بر گه راجع در زير كه اول واصل
 ابن عطاء و جاحظ امثالى مارقيه قديمه لرده قصد و با -
 لذات گمراه بولونى طالب بولوب ضال مضل بولماديلر
 بزگه قرآن حديث كافى ديو ضال مضل بولدى لر بل
 هم اشد تشبها بالقرآن و الحديث كذا فى القسطلانى
 وغيره. اگرده حجة الحكيم افندى قديم لر لسان لرنده
 جارى بولغان سلف نى اراده ايتسه فليله دره معلوم
 علمای كرام در كه زمان اصحاب زمان جهاد ايدى بنام
 اول وقتنده ادای فرايض غه قصر مطلوب ايدى تعليم
 توضيح هدايه و تعليم منطق كلام نك رسول خدا دن عدم
 صدورى عدم مشروعتنى مقتضى توكل لسان نبوت
 لسان عموم ايكاننى صدر شريعه نك و الاقسام الجارية
 فى القران كالعاص والعام والاشارة والاقتضاء وغير

جارية فى الاحاديث الشريفة ديگان عبار تار نسدن ده
 معلوم در تحقيق اشارت آيات قرآنده خواص امتكه مفوض
 اولديغى كى لسان عموم دن اشارت و اقتضاء اخذده
 لسان خصوص اربابى خواص امتكه مفوضدر ائمه
 مجتهدين نك آيات قرآن و احاديث شريفة دن استنباط
 ايتمش احكام لرى امور مشروعه دن معدود اولديغى
 كى الف اول نك بشنچى دور تنچى يا خود آلنچى بوز -
 لرنده فرق ضالته مارقيه ناجيه لر نك عقايد ارينه هجرم
 لرنى دفع ايچون و عقايد فرقه ناجيه لر نى تحقيق
 ايچون بازغان كتب درسيه قديمه لرمز دخى ده آيات
 قرآن و احاديث شريفة لر دن ماخوذ ايكانى كتب درسيه
 لرمز نى نظر صحيح ايله قاراغان علمالرمز غه قطعاً
 معلوم در امور مشروعه دن معدود بولوننده هيچچه
 شبه يوق حاشا حاشا استاذ الكل تفتازانى حضرت لرى
 حرام مضموم اولان تهذيب المنطق و تهذيب الكلام نى
 تصنيف قه موفق بولوينده حمد ايتور مو حيث قال الحمد لله
 الذى هدانا سوا الطريق الخ شرح تهذيب ملا جلال
 قاعده براعت بوينچه سوا الطريق نى نفس الامر
 عموم ديب تفسير ايدى منطق كلام حرام بولسه
 علامه حرامغه حمد ايتور مو الخ تاماثة رابعه شول
 دروس قديمه لر مزنى او فغان شاگردلر آتا آنالرنى
 و استاذلرنى احترام ايله بارديلر اما اوشبو مائمه
 رابعه ده مؤلفه بولغان كنيشكهر درسى بولوب باروى
 بالالر آتا آنادن شاگردلر استاذلرن دن عاق بولوب
 بارولرينك وجهل لى تنممه آتيله لرده بيان خوا هديا -
 فت شوشى سود معض حالنچه در چكزنى راجى :

ابن دين عبدالنونتارى.

سلطانايغه مفتى حضرتلرينىڭ تشرىفى

اوشبويىل ۱۳ نچى ماى اوصا اويازى سلطاناي قريه سىنه محمد عطاء حضرت منصورف جنابلار يغه مفتى بايزيدف حضرتلارى قوناغغه تشرىف بيدور ديلر. بو مفتى حضرت محمد عطاء حضرت نىڭ الكدن اوك آشنالارى بولغان ايكان هم الكدن اوك محمد عطاء حضرت اوزينه برر وقت قوناق بولوب كیلووینی اوتنور بولغان بايزيدف حضرتلارى ده برر وقت قوناق بولورغه وعده بېرگان ايكان بايزيدف حضرتلارى مفتى لك منصبينه تعيين قیلونغان خبرى معلوم اولغاچده محمد عطاء حضرت بېك شادلندى هر جهتدن بېك موافق و مصلحت كشى تعيين قیلونغان دېه بىز گه ده بشارت و یردى هم آكار الكى تبريك خطنى يازغان وقتده شول الكده بولغان وعده سىنى خاطر ينه توشروب برر وقت قوناق بولمقتى رجاء ايدوب يازدى. مفتى حضرت جنابلار يده قبول دىن باش تارتمدى. محمد عطاء حضرت چانايولى برله بالذات اوزى اوفاقغه سفر قیلوب ماى چيسله سنده كېلك برله وعده سنى آلوب قايتمدى. لکن شولاي بولسده كیلور وقتى كوننده گنه معلوم اولهچق ايدى. هم بوندای زور اورنده بولغان كشى لرنىڭ اويلاغان وقتده غنه سفر چقورلار ينه مانع لر بولوب كيتو احتمالى اولغانلقدن بو حضرت نىڭ كیلون گرچه وعده سى صميم قلب دان اولسده احتمال درجه سندن اوستون دگل ايدى. شونىڭ ايچون محمد عطاء حضرت ده كوب كشى گه خبر ايتنه آلمدى شولاي ايسده كیلو خبرى قولقدن قولاقغه ايشيدیلوب بتون ايل خلقى شوق و محبت برله كوتمكده ايدى. موزه برر وقت مفتى حضرت نىڭ ۱۳ نچى مايدى اوصاغه توشهچك خبرى معلوم اولدى. محمد عطاء حضرت اوزى هم مجله سنده اولغان امامار مدرس محمديار حضرت هم شريك امامى بىز محمد توفيق كازانبايى اوصاغه پراخوددن استقبال قیلورغه باردق بىزنىڭ ايله طائب اولنده

مدرس نور الله حضرت هم باى اولنده مدرس عبدالله حضرت هم برادرى محمد عطاء حضرت قاسمقتى ده آخوند احمدعلى اوصا امامى عبدالبر حضرت هم مؤذنى و بعض سوداگرلار وغير خلقلار استقبال گه توشكانلر ايدى. پراخوددن چغو او كفاينه اوصا شهرى مسجد ينه جمعه گه آلوب كېلك. اوصا امامى عبدالبر حضرت جمعه اوقودى. جمعه صو كنده مفتى حضرت معر ابده خلقغه قارشو اوطروب بر مقدار وعظ سويلدى. وعظى اسلاميتنى محافظه ديننى حمايه قیلو و علمائى رعايه قیلو علم و معارف تحصيلنه اجتهاد قیلو توغروسنده اولوب خلقغه بېك ياطشلى بولدى جمعه صو كنده اوصا ده سوداگار ملامحمد حاجى واحدى خانه سنده قوناق اولوب بگل گنه آش مجلسى اوزدرغاچ سلطانايغه آلوب كېلك بولده بر یر گه كروب صلوٰة عصرنى ادا ايله آخشامغه سلطانايغه يتدك يولده بولغان مسلمان اولارنده كوب خلق مفتى حضرتنى استقبال گه چقانلر ايدى. بعض اوللرده ۲ يوز قدر كشى جيولغان ايدى امام و مؤذنلر چالمادن كېلگانلر ايدى. مفتى حضرت توشوب كورشوب بعض سنىڭ بر آز وعظ سويلب كتديلر. سلطانايغه كېلگانده مقبره لر ياندىك اطراف اوللردن كېلگان امام و مؤذنلر و باشقه خلقلار كوب كشى استقبال ايدوب كورشيديلر. هم محمد عطاء حضرت نىڭ يورطنده كوب خاق قارشولاب اويگه كرغاچ آخشام نمازى ادا قیلنوب كوب خلق برله آش آشاب و چاي مجلسلرى اوزدردق ايرته سن شنبه كون سلطانايك مدرس محمديار حضرتك و شريك محمد توفيق كازانبايغه كوب خلق برله اوزاق مجلسلرى بولدى ۳ نچى كون يکشنبه محمد عطاء حضرت نىڭ اوزنده ايرته ساعت ۹ دن باشلاب ايله گه قدر چاي مجلسى بولوب اويله صو كنده ساعت ۵ لرده قدر آش مجلسى بولدى كوب كشى دعوت ايدلگان

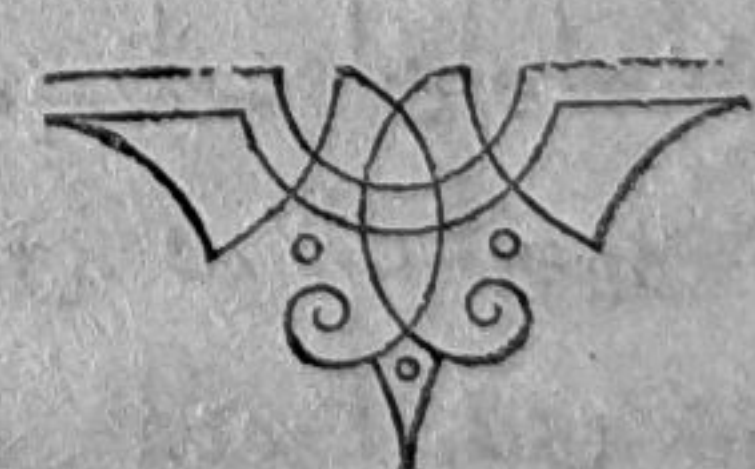
ايدى آلتىمش قدر امام مؤذن مدرس و آخوندلر غنه بار ايدى اطراف ۷۰ چاقروم قدر بىردن امام لرده بار ايدى جهلمسى ۲ يوزدن زياده كشي اولدى. مجلس نك اولنده مفتى حضرتنى تبريك قياوب بايى اولى زينته الله حضرت مخدومى عبدالرحمن آخوند طرفندن ترتيب قياونغان تبريك نامه او قولدى مفتى حضرت هم حاضر و جملمسى ممنون اولديلر. مفتى حضرت هر كم نك حالنى صور اشوب هر صنفى خلقينك احتياج و شكاياتلر ينى طئكلاديلر هم حكومت نك خاقم زغه يغشى غنه قارادقنى موندن صوك خاقم نك طور مشتك خصوصا اماملر غه يغشى ابر كونك اوله چغنى آكلانوب خلق غه تسلى و بىرديلر. هم بار چه خاق بيك ممنون اولديلر. ۴ نچى كون دوشنبه صارش و طاب قريه لر ينه دعوت اولنغانلر ايدى. آنده قوناق بولوب قايتديلر صارش رحيم جان و ميرزا ريخان حضرتلر نده طابنك مدرس نور الله حضرتده قوناق بولديلر.

مفتى حضرت نك مقصودلرى ايل و قريه خلقلرينى خصوصا امام و مؤذنانلرنى و آنلر نك طرو معيشتلرينى مکتب و مدرسهلرينى و مسجدلرينى كورب يورماك اولديغنى افاده قيلديلر. سهشنبه كون كبتار كونلرى ايدى كيچكى پراخودقه اوصاغه يتكانچى يولده آلتى اولغه كروب چقارغه و عه بىرديلر. هم شول اولار غه كروب بعضى سنده چاي و بعضى سنده آش مجلسلرى اوزدرب بيك طاتاي مصاحبهلر ايله كوب خلقنى ممنون ايتديلر. باي اولنده زينته الله حضرت مخدومى مدرس عبدالله حضرتده آقباش امامى شريفى حضرت طرفندن تبريك نامه او قولدى بيك كوب كشي استقبال گه كيايگان ايدى بيك ممنون اولديلر.

الحاصل مفتى حضرت هم بزم قارامقه زده بيك كور كام كشي كورلدى اوز ينى عاليجناب ايدوب يوقارى طونا بيله مع ذلك هر كم گه تپوشنچه تواضع كورستوب هر

كم نك محبتنى جلب قيله بعضى بر هلمى مسئلهلر چقازنده بيك التفات ايلان بيك گوزل سويلى هر كم نك سؤاليه جواب شافى بيره اوزى دائما مفتى آدمسلر كيومنده هم باشقه لر غه ده شول صفتده بولوق برله قوصيه ايدو كوب يرده وعظلم سويلهدى پادشاه حضرت تاريته دعالم قيايدى هر بارغان يرنده خصوصاً سلطانايده صارش و طاب قريه لر نده هم باي اولنده مکتب مدرسهلر نى كروب قارادى مسجدلر نى قارادى مسجدلر ده وعظلم سويلهدى هم پادشاه حضرتلر ينه دعالم قيلدى. آخوند و مدرس لور هر قايرسى محبت و تعظيم برله مصاحبه قيلديلر. مجلسلر ده هيچ بر مالا يغنى سوز سويلهدى. الحاصل مفتى حضرت هم هر كم اوز ينى بار اتورلق بر عالي ذات ايدك ينى بز گه كورستوب كندى. بز هم بيك يار اتوب مونداي كشي بز گه مفتى نصيب قيلديغينه الله تعالى حضرت ينه نه قدر نشكر قيلساقده آزديه كامل تشكرده قالدق. حق تعالى حضرتنى صحت و سلامت ايدوب منصبده دائم قياغاي ايدى كور كام خدمتلرى ايله هر قايرى نى فائده اندرسن ايدى. آمين

سلطانايده ۲ نچى محله امام محمد توفيق كازانبافى ۵ نچى ماى

اهل علمدن بر رجاء

(صوغش صفندن)
 اوقت اونديكهز كتابلر، مسائل دينييه تلاقين ايتكان يازولر آراسنده زمانه مزغه باغلى بايتاق مسئلهلر نابالميدر ياكه ايضاهاتكه صوك درجه محتاجدرلر. جناب خدا روحلر ن شاده يوزلر ن اف

فيلسون سلفهز حالده بارچه اجتهاد ايتمهشار. شولايين بزم دنياده ئلى ملة محكومە بوابده باشه و احتمالهمز بار اغن اعتبار ايتمه گه نلر، بوگنا باغاي مسئلهلرني ميدان هه قويماغانلر البته آنلر كيلاچك اوچون مسئلر توگكلر: حاضر گي مسئلهلر، بولووي لازم بولغان فتوى ار زمانه علماسينك اعتبارينه طابشر امشدرلر. كتابلر ككوبسي ديار اسلام ده، اسلام بلتي ملة حاكمه اولوغه قاراب يازلغان. فتوى لر هم شونك سوقيله بيرلگهن. قرانمز غايت كيك، دقت اينلسه هر نرسه ني تابو ممكن بولغان بر قرآن اولورسه اولزمانه گه قاراب سويلانگهن هوز، بيرلگهن مسئلهلر اوز وقتلر نك قرآنك استنباطدن چقمش ايسه لر، بوزمان غه دائرسوزلر و فتوى لر ده قرآنمزدن استنباط ايتوله چگنده كم شبه ايتهر؟

افنديلر! مين اوز بياووم برله گنه اش قيلاسم كيلمه گه نگه، «دين و معيشت» آرقلی بر ايكي باش مسئله حقتده هومدن فتوى رجا ايتهم: مين اوزم صوغش صنفك مسلمان صالدانلرينه نسبة عسكري امام بولغانغه؛ قار اياقمده بولغان مسلمانلر غه آگلانسو اوچونده سندنلى سوزلر، دليللى فتوى لوگزننى جانندن كوتوب قلام؛ بتون عسكريلر كك اسمندن اوز اوزيمى ميزانگه صالام. اوچ يلاق عسكري خدمتني اوتهديكه اوستهز گه فرض بولغان نماز-روزلر ايله بلشكانم يوق بولغان كبي ايهدى صوغش باشندن بوكونگه چه ده بو عبادتلر برله هيچ تائوشلغم بو قدر. نماز-روزه كبي بيوك عبادتلر شولاينغه اولماي، بايتاق شرطلرين باردر؛ آنلرني توغرى كيتروپ بولماغانغه بو كبي ايندگولكارنى بارم-يارطى قيلوغه ده بوز بار ميدر. صوغش هومى بر بلاه اولغانغه، بزم گنه توگل هر ملكك دينى قالمقلىر قيلمى قالدرد. بز هوما عسكريلر شبهه يوق صوغش مسافرارمز، بو قياس ايله دورتلى

نماز ايكي ايتوله، روزه نك فرضيلغده رمضاندىن سوال و بلهم قانداي ايلرغه كوچر يلدرد. لکن اوز اختيارى هم دنيا احتياجلارينك سوقيله آز بر مدتنلى حر آدمك صفرينه شونداي حقوقلر بيرلسه، صفرى يللارچه امتداد ايتكان و هيچ بر معذور صنفك تاباماغان مجبور-يتلر عسكري صنفه تابلسه، آنك شريعت نظر ننده قانداي حقوقلرى باردر؟

نمازك قطعيتى آرقاسنك وقتچه اوستدن توشووي صوگندن قضاء لازم اولماويده مين كورديكه چه صوگ درجه اوزون تفصيلات كه محتاجدر. بر آدم مسافر، برر نرسه دن امين توگل ايكان، آكافسقار تو، بر آدم خسته آياق اوستنه ياصوب او قدرن معذور اشاره برله ارفوياكه كوچينه نسبة ادا قيلو، بر آدم صرسز ايكان تيم ايتو احسانلرى جناب الله دن هديه ايتلمشدر. صوغش صنفده اولونه ايكهن؛ برونك ده اوز باشنه مسئله و ضرره اداسى قرآنده سويلانمشدر. شولاي بولاسه بزم صنفك نچوك اوز اوزينه اعتبار ايتهر؟ دورت بيش و بوندن آرتق ياللرده عسكري خدمت آرقاسنك قالغان نماز روزلر نك ادا قيلنماولارى عذر و معذور صفاتلرى ايله بواب قلامى؟

صوگره قضايلرى لازمى؟ يوقسه بو كبي اور-نلرده عذر تابليمى؟ بو مقدار اوزون مدتده قويلهش عبادتلر كك بره ر يول برله قضايلرى لازم اولنه ايكهن؛ الوغ مشقت آسته قالنمى؟ دينك حرج يوقلق اساسنه بناء هر آيده حيز عله سيله بيش اون كونلر نمازك اداسندن معذور اولغان خاتون قز صنفنه جناب الله قضاء التزام ايتمه سه، توتاش ادا قايلا آلمانا عسكري صنفك كه قضاء التزام ايتوله مى؟!

عسكري امام: عبدالعليم بيرايوف ۱۹۱۶ سنى ۱۸ ماى

اداره:

اهل علمدن جواب كوته مز. شوندىن صوگ بسزده. جواب برورمز. ياكه برسنه اشتراك ايتارمز.

تورلى خبەرلەر

انا لله وانا اليه راجعون

ماينىڭ ۲۲ نچى يىكشنبە كۈنى وقت المساء قريم مفتىسى حاجى عادل مرزا قراشايسكى چىناپلىرى جانكوي جوارىندە بساي غرنجهچەك نامى آلتىندە قريه مئىدە وفات ايدوب فرداسى دوشنبە كۈنى بعد الظهر بيوك جماعت مسلمين حضورندە دفن مراسمى اجراء اولدى مرحوم مغفور ك اقربا و تعلقا تىدىن ماعدا قريم نىڭ بر چوق امرأ و علماء و اشرافى و بىكە يقين بر جم غفير و ملت آخر دن نەسەلر و روسلر و بر قاچ حكومت رجالى بولوندىلر رحمة الله عليه مرحوم نىڭ دفن مراسمى بولغان هر بر شىخصنىڭ مەيماستىك بر نائىر و بر الم حس اولنىوردى نچون حس اولنماسون كە ملت نىڭ بيوك بىز خادىمى بيوك بر مەقتى سنى غائب ايدىوردى. زيرا مرحوم مشار اليه بو خصوصە ملتە كندوسنى طائەش و وظيفە شناس و مندىن و اخلاق حميدە صاحبى بر ذات اولوب علمايە محبت و ديننە رغبت ايدىوردى زماننە نسبتا متقى اسىيلە ياد اولنمايە شايبان ايدى. زيرا سكسان ياشنىڭ اولدىغى حالە صاحب تىرىپ اولوب وسائر تكليفات الەبەنى ادا دە مفروضە و نافله اولان خبىرات و حسنات خصوصندە جەملە نىڭ مسامى ايدى از جەملە باى عونجهچەك قريه سېنىڭ جامع شريفيلە و مەكتەپنە بكر مى بىڭ روبلە قىمتندە اللى دساتنە ملك طىراق و قى ايلدى و بو كۈن اوچ مدرسك تحت ادارىندە و بوز بكر مى عدد طالبىه مالك (آقچورە) مدرسەسى ۱۸۸۴ سنە سىندە مرحوم طرفىدىن بنا اولنوب ۱۹۱۰ سنە دە حفظ صەحە كە موافق اولراق تەئير ايتىرلوب مدرسە مزبوره نى اداره ايدىن و ماليەسى اچچون جەمىت خبىريە نامە سېسىنە

يكانە سەبب شول ذات مرحوم در و بونىڭ كىي نېچە خىرات و حسناتى و تەئيرات المساجدى چوقدر. فقر ايدى و ايتامە مرحمت و همتيلە جەملە نىڭ معروفى در. دىئاوى رتبەلر نىڭ جەملە سىنە نائىل اولمشىر. خصوصاً بر نچى اسىيە پەن استانىيە سلاو ميداليە سىيلە تالطيف بىر ولوب موندان ماعدا اون بىش قادار ميداليەلەرە نائىل اولمشىر. ۱۸۸۰ سنە سىندە باشلاب زادكان رۇيسالگى ايتەش. ۲۰ سنە قدر زادكان رۇيسالگى بولنمشىر. ۱۹۰۳ سنە سىندە قريم نىڭ مفتى لك وظيفە سىنە معين اولنوب ۱۳ سنە قدر مفتى لك ايتەشىر. مفتى لك اثناسىندە بر چوق خصوصىدە حكومت قاپولارىنە مر اجەتدە كرك نقدا كرك و جازا بيوك ھەمتلردە بولونوب و ادارە روحانىيە نىڭ بقدر الحال اصلاحنە خدمت ايتەشىر. توغرىلقتىن ذرە قدر آيرلماقاي خصوصە سىندە قريم مسلمانلرى آراسىندە شەرت بولەش در ۸ سنە قدر پوچوتنى مير اووى سودىالقى ايتەش و ۹ سنە قدر غوبىرنىسكى غلا سىنە بقدر بولنەشدر.

مرحوم جناب حقنىڭ رحمتنە غرىق اولوب آخرى رتبەلەرە ھم نائىل اولسون مدرسە و مەكتەپ دە سوختە. لرك هر آن سنى خىر و دعاء ايلە ياد ايدە چەكلەر علوى روحك اونلارك دعاسىدىن لذ تياب اولاقدر ملت سنى ھىچ بر وقت خارج طوتماز سىنى مدت طويلە خىر ايلە ياد ايدە چەكلردىر. سنىڭ روحك شاد اولسون جناب حقنىڭ رحمتندە غرىق اول مقامك جنت، يولداشك ايمان اولسون.

آقچورە مدرس جەمال الدين

قريم مفتىسى حقندە

غزىتەلردە مرحوم قريم مفتىسى قراشايسكى نىڭ وفات خبىرى كورلدى مرحوم خدانىڭ رحمتندە اولسون شىدى ياڭا اولەچقى مفتى نىڭ علماء كرامدن قوبىلووى

حقنڧه قريم نڭ ديانن پورور زالرى ايله علماسى
 اجتهاد ايتسهار، روسيه داخلىده اولان علمائڭ مقصدى
 حاصل اولديغى كېى بولارنڭ ده مقصدى حاصل
 اوله چغندە شېهه يوقدر بناا عايه بو حقنە علماء كرام
 اجتهاد ايتەرار دېب عسنى ظن ايدەمز.
 عبدالله المعاضى.

رجب باشى حقنڧه

قارغالى نڭ سيكزنچى مجلسى اھالىسىندن عزيز الله
 بېكچنتايىف، ۵۵ ياش عناية الله بېكچنتايىف ۵۰ ياش
 ومحمد اسملى ۱۹ ياشنده يكت اوچوسينده حضور يمه
 كېلوب رجب آينى سھشنبە كون كېچ چھار شنبە گە
 قارشو كوردىكلرنڭ اشھاد لفظى ايله شھادة بېردىلر.
 بندە بو كەسنەلرنى اھل شھادتدن بېلوب شھادتلرنى قبول
 ايتدم واشبو ۱۳۳۴ نچى سنەنڭ رجب باشى نڭ
 چھار شنبە بولوى ايله حكم ايتدم.

اورنبورخ قارغالىسينڭ ۸ نچى مسجد جامعى حضورندە امام
 محمدى مصطايىف ۷ نچى ايون ۱۹۱۶ سنە

اويازدلردە

حاضرگى كوزدە كوب بىردە يغھورلار يوقلغى سببلى
 ايگن وپچان نڭ ھوما ناچار بولوى كوز آلدندە
 قورە. مع ذلك اول نڭ آكسزلىرى حاضرگە بوندن
 قاتئرا لھنىلر. خددان خلوصانە يغلاب توبە تضرع
 بعدندە يغھور صورارغە تيوش اورندە بال آچېتېب
 اشدىن قالوب كونى تونى بوزوقلىق وضالائە بلچرانن
 ياتالر.

بعض بر اماملرنڭ بو خصوصىغى وعظلمريندە قلاق
 سالوچىلار يوق. شو شىئى اورنلردە ديانن اھلى
 جېنالوب پريغور ياصاب مذكور اشلرنڭ بتوينە
 سبب بولاسە دنيا و آخرت ثوابقە نائل بولورلار ايدى.

ذانا مملكت مزده اچكولك بتو خصوصندە نظاملردە
 چغارلدى آندىن هم فائده لنورگە مېكن.

بر قدر ديانن سو يوچى آكلى عواملر و معلە
 باشلقلارى بر گوب بو خصوص برر چارەغە تشبث ايتو
 واجب درجه سنندە اولان بر اشدر.

بعض بر اوللردە صالدا نقرەلرنڭ دە بوزوق مجلس
 ياصاب آزغىلىق قېلدقلىرى كوريلە بوند ايلرغە مالن
 اسراق ايتكانى ايچون حكومتدن بېرلە تورغان
 پايروقنى بېر درماسكە دە يوللر يوق توگل.

مملكت فوق العادە بر دور كېچر گانده بسوزوق
 عاشق لرنڭ دنياىى طانوماى عقلا و اماملر سوزينه اعتبار
 ايتماى قوترنوب يورولرى ھېچ بر تورلى وجدان
 صيدرە تورغان اشلردن توگل در. الله تعالى جەلمزە
 انصاف بېرسون. خېر.

معاضى حضرتلارينه آچق خط

معلومات مجله سينڭ ۶ نچى نومرە سنندە بانق حقنڧه
 يازغان مكنوبگىزى اوقوب كوردم اما بانق حقنڧه
 يازغان روايتلر و كزە عھوم بلوى سببلى مصلحت
 تاساگزده توبانگى باغنداغى ۳ مسئله حقنڧه تىزگىنى
 بىك اوزون جبارگان ابركانسز طر و بىسكى حضرة
 جدىر حقنڧه تىزگىنى اوز قولندن اچقندروب جبارب
 تىزگىن جيا آلمانن كېك مزده تىزگونگى تارتب آلە
 آلماى تورماساگز يارار ايدى. گرچە روايت شرعى
 بولغاندە دە يازماى اوتوب كېنساگدە يارار ايدى.
 (انما الخمر و الميسر) ايتندن خەرايله قھارنڭ قطعاً
 حرام اغن آلمان تفسير اتقان

يارلقاب قريسنندە فارىھام الدين

خارجى خبەرلر

روسىيە آفسترييە فروتتندە

اييون بيشندە پروت نهر يىنك صولندە نهر دن كوچه قورغان اورونلار ده نق صوغشدين صوك بزنك عسكرلر چيرناويتس شهرنى اشتغال ايتديلر. دوشمان عسكرى چيرناويتس دن قرق چاقرم مسافه ده توقناغان. شهرنى آلغان وقتدە بزنك قولغە ۴۹ ايتسر ۱۵۰۰ دن زياده صالدا توشكان دوشمانلر قارپاتغە تابا چيگوب بارغاندە بزنك آلدن تعقيب ايتوچى عسكرلر يىز اون طوب مگ قدر يوك آرباسى ايكى زور طوب طارتمالرى دورت يوزلەپ اسير آلغانلر.

عموما حسابلاغاندە بزنك بو صوغوشلردە قولغە توشكان اسيرلر صانى يوز آلتمش مگ گە بالع ديب يازالر.

آفسترييە ليلر الووفنى بوشاتو خبەر لريده كورلدى. حاضر آفسترييە ليلرغە زور زور ياردملر كيايه باشلاغان مع ذلك اشلرى آرتدە همان آرتقە چيگەر.

يونان

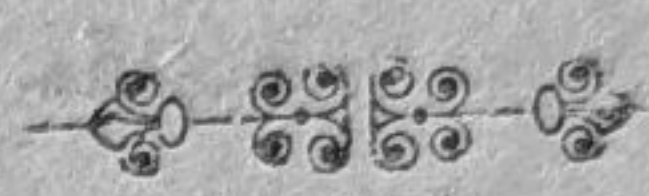
لوندون دن بيلر لگان خبەرلرە كوره يونان قرالى هم حكومتى آينادن لاريسساغە كوچەر گە قرار بيرگان. آنك يرنده اتقاقچى لر برلن بلغار و گيرمانيه لر صوغوشى دوام ايتدە. يونان حكومتى نك بلغارلرغە كورستكان حركت لرن دن آنك بلغارلر ايلان ايكى آرادە معاهدەسى بارين كورسانە ديب يازغان لر ايدى. يونان حكومتى بلغارلرغە فارشى صوغوشى بعض بر مهم اورنلرنى بېروون بى طرفلى سايه سنده اولغانلقدن ديب اوزن آقلا رغە طريشه.

رومىنيە

آفسترييە ليلردە تعقيب ايتكان وقتدە بزنك عسكرلر بەز دە بر قسى رومىنيە چيگن اونكانسلر ايدى.

شول حقدە رومىنيە دە بعض بر صنف لر غليانغە كىلب اوڭغاي سزاق چقارا باشلاديلر.

بو خاريسست دن بيلر لگان صوكفى خبەرلر: روسيه عسكر بزنك رومىنيە چيگن اوتووى سببلى بولغان كوڭاسزلك حاضر موندە بتكان صانالا، ديب بلدردى رومىنيە دە موبليزاتسيە بارا.

اور نبورغ خبەرى

طوغايندە

ادارە مزگە ايسكى كشى امضاسبلە توبندە گى مکتوب طابشر لدى.

« آغای اتى آراسندە شماغينە كشى لر عائله لرين طوغايغە چقاروب قويدى لر ».

اوزلرى كيچ كىل قوياش چغو برلن كيتتە لر. شوندىن صوك كون بوينە خساتون قزلارى شهر دن چققان كشى لر برلن غولايت ايتوب يوريار. بىز اوله كىلگان اجنپى لرنى قردەشلرى ديب اويلى ايدك كىلگان بر كشى گە معاملە برتوسلى بولغاچ بلدك كە كىلگان شر لطان لر باريدە غرض فاسد برلن يوريلر ايكان. قارت لر « آطقا خاتونوڭا اوشانمە » ديلر. شول سوز دنك عبرت آلورغە يارى تورغاندر بيت. ئلك هر كم طرغايغە چيغە، حلال آشن آشى، نماز نياز بن اوقى، بر جمعه اون كون طوروب قايتا، كشى گە چبرى تپەى ايدى.

حاضر ايسە چققان كوندن باشلاب اچە باشلى اويون كواكى برلن خداسن اونوطب شهر گە ايسر وب قايتالر بو بيت مسلمان لرغە زور اويسات. اوزمىز ياغور يرق يىلر ناچار دپمىز اوزمىز فسادغە چومب خدانى اونوتمىز آنك قهار صفتينه ايمان كيترمپمىز. »

محررى علام الدين خان اسلامف.
 Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ.
 Тич. журнала "Динъва Магичетъ"

ناشرى محمدولى بن عبد الغنى حسينى.
 A. T. S. S. E.
 مورى
 Издатель Мухамедвалий Хусановъ
 Оренбургъ.

۱۹۱۶ نچی پل اوچون

دوامی

دینی، ادبی، علمی سیاسی و اقتصادی «دین و معیشت» مجله سینه ابونه دفتر آچلدی. «دین و معیشت» مجله سی اوتکان سنه لرده گی اهل قلم نك اشتراکی ایله، اولده نئ کبک اوك هفته گه بر، یلغه ۵۰ نسخه نشر اولغوب، محترم دینمز و آنک اهلنی حمایه بولنده دوام ایته چک

«دین و معیشت» مجله سنده اولگی سنه لرده گی نئی مشنر یلر طرفدن صورالغان علمی دینی و فقهی مسئله لرگه شرع شریفگه موافق جوابلر بیرله چک در (مجله نك باصیله باشلاغان کونندن شوشی کونگه قدر ۲۰۰۰ دن زیاده مسئله صورالوب، بار سینه ده شرع شریفگه موافق جواب بیر لمشدر.) «دین و معیشت» مجله سی وطنیز نك مشهور و مقتدر عالمری طرفندن یازلغان دینی و ادبی مقاله لری ایله زینت لئوی ایله بر ابر، آنده عرض شخصیه دن عاری اهل السنه و الجماعت مذهبی ترویج ایله یازلغان باشقه مقاله لری هم درج ایته چکلر در.

«دین و معیشت» مجله سنده بویل دینی و ادبی مقاله لردن باشقه اور نك یتوبنه قاراب اقتصادی، طبی و اول خواجه لغته دائر مقاله لر هم درج ایته چکلر در

«دین و معیشت» مجله سی اوزینک ۸ یللق دوامنده، هر بر مسلمان عائله سی اوچون کیره کلی مجله ایدکن بیک یخشی بلسردی. شوگلا کوره اول مسلمانلر آراسنده کوب تارالورغه تیوشلی: آنی اولکانلر اوقوب دینی معلوماتلرون آرتدرا چکلر، یاشلر اوقوب روحلرینه و آخر تلسری اوچون فائده لی آزیق آلاچکلر.

«دین و معیشت» مجله سینه مشهور عالمرمز، امام و مدرس لرمز همده ملالریز و اتاشلر

۱۹۱۶ سنه اوچون

ابونه حقی

اورنبورغ، چیت شهر لرگه:

یلغه ۵۰ سوم ۵۰

بارطی یلغه ۳ سوم

۳- آینه ۱ سوم ۵۰

خط، پیریژود همده پاصیلکه لر اوچون ادریس:

Оренбургъ, Контора журн. „Динъ ва Магишетъ“.

Оренбургъ, Магишетъ. نیلگرام اوچون:

یلدن ده کیم گه یازلماوچی کردارگه ۵ سوم شا.

۱۹۱۶ سنه اوچون ابونه دفتر آچدی

منہاج الدین شرف الدینف

دیناری : اورنبرگ اورنبرگ تاجوقغہ قارشى .

۱۴م ۳۳نچى نوہر ارده . اسکلادمز نیکالابوفسكى اورامدهغى اوز بورطزده . سودامز اوپتاواى هم واقلاب هر وقت كوب زاپاص ایلان بولوب طور مقده . مسلمانارغه مخصوص غایت بخشى مالار چیتک، اینک شیبلیت کوش، کالوش، باشماق، توفلی، اسکر اخونکه هم چؤاکهار هر تورلی وارشاوسكى . مسکوسكى کون آباق کبوم لری هر فابریکن ریزینوی کالوش لری هر فابریکن جلی بورچنی هم کبوز آباق کبوم لری هر فاصونده قاره کول هم باکا مانیر جفک بورکار چن هم کوبک انجی ایلان اشلانگان یاگا مانیر غایت مودنی فالفاق لری هر صورتده غایت مودنی کلپوش لری هر توسده اسلامبول هم وارشاو قوس لری سیری جون فوطالوق لری چالما ، نمازلق، سولگی، دستمال، آش بولوق، کاراوت جیمه سی آباق چرناوی پاطنوس هم چالما بولوق لری هر فابریکن جلی کولماک جلی ادبالار باقر، جیز، نیکلیر اونی هم مالیر وانی قهغانلر سفر اوچون چمادان هم ساکوا پاؤلر وغیری کوب تورلی مال لری . مذکور مال لری هر قابوسن صور اسکیدکه ایلان ۱۲نچى قولدن آلمانلقدن کوبوگان اوزمز زاکاز بیروب اشلانگانلقدن اش باشنده فوتهزی صرف قیلوب اوزمز طورغانلق سبیلی هر قابسی کانفورینت لری مالینه قاراغانده هر جهندن آرقق بهاسی غایت آرزان چیت شهر دن صور اوچی محترم مشربارگه صومنه ۲۵ تین زادانکه ایلان پوچته یاگه کانتور ارقلی توقفسز نالوز قلوب بیرهمز . پر اووز حق مشربیدن نالوز سر بیرلری . مارکسز خطقه جواب قایتارلمی .

ادریس : Оренбургъ, магазинъ М. Шарафутдинова.

باصلوب هلاکت که قارشى دورتنچى آدوم چقدی :

منترجاسی :

ایسرتکچ احوچی ننگ عائله سینہ جیلگان ضرر لری و آنک وارداتی حدی واشند فعالیتی ننگ کیه ووی، اچوچی ننگ اول هم کوروشلرینه زیستو اوشهر کاصه لرینه و عودما خلقغه نیگان ضرر لری، اچوچی لرننگ خزینہ و حکومت که ضرر لری، آلا ننگ جنایت لری، آلا حقیقه اولان صودلر ننگ عجیب نتیجه لری مجوس لری آراسینده تورمده کوبی اچوچی لری بار لقی، اچوچی لری اوچون بالنیتسه ده توتولغان راسخودار وغیر لری ...

هلاکت که قارشى ایکنچى آدوم (۲ نچى طبعی)

تما کونک استعمال ایده باشلاو تاریخی و آنک اسمنده گی اختلاف، شول عهددهغی هلامانک تما کی حقه سوبلا کان سوزلری تما کی حکمی و آنک هاک ایدی، حرمین مغرب زین سودانغه تارالری، دین عقل بدنکه، مال عرض غه ضرری . خواص هم صبی لرننگ تما کوبور لرنمبتلا بولولری، مسجده اوزندن تما کی ایسی کیلوب تورغان کشیگه فقهانک حکمی، تا کی ننگ کوزگه ضرری، امام شریک لرننگ تما کو حقیقهغی سوزلری تما کور توتوچی غه نمازده اویو مکروملغی، تما کورن آورولر پیدا بولوی جالینوس حکیم ننگ سوزی و آنک وصیتی فقها سوزلری حکیم این سینانک سوزی، حجاز مالار ننگ سوزی، تما کی ننگ جسم که تا ئیری هضمگه ضرری، تما کو تارتوچی امامار... تما کونک داع (بی) که ضرری، تما کی ننگ خبث ایدی، ضرری نوسنی استعمال حرام ایدی تما کو حقیقه حنفی مالکی شافعی حنبلی مفتی لرننگ بیرگان جوابلری وغیر لری .

بهاسی ۱۲ : پوچته ایلان ۱۴ :

هلاکت که قارشى اوچنچى آدوم

اوچنچى آدوم روس ضرر لرننگ و مشهور پرافیسسر لرنک صوتغی نشریات و تالیفاتلر ندن چوپلانن تاتارچه غه ترجمه ایدلدی . منترجاتی : قولماقلی اچمکلر و آنلرنک ترکیبی هم تا ئیر و ضرر لری ، اسپیرتلی اچمکلرنک ترکیبی و ایسرتو کیفیتلری آراقی نوعلری . القاقول اعضالرغه نیچک تا ئیر ایتد؟ و نیچک بدنکه ضعف لک کیتره ؟ آراقی ننگ قارنغه تا ئیری، آراقی ننگ باور غه تا ئیری، بیور غه ضرری . اسپیرتنک قان حرکتنه تا ئیری، آراقی ننگ اوپکه که تا ئیری، اسپیرتنک طاملر لره تا ئیری، و می که تا ئیری، اچوسبیلی کشینک عقل - سزلنوی فرانسیه پرافیسسر ارننگ سوزلری، طالستوی و تفراسنی شعر لری، اچکان کشینی دوللو روشو، اچکان کشی ننگ حیات و معیشتی روعیح قورنکه حجاز بدسنده روس یابون حجاز بدسنده اچوسبیلی قراوچی لری و غیر لری... بهاسی ۷ : پوچته ایل ۹۰ :